

Η αποδιάρθρωση του
Κοινωνικού Κράτους
στην Ελλάδα και το
ζήτημα της ευρωπαϊκής
αλληλεγγύης

Πέτρος Λινάρδος Ρυλμόν
ΙΝΕ ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ

1. Συμπεράσματα της Έκθεσης του ΙΝΕ για τις εργασιακές σχέσεις και το Κοινωνικό Κράτος

- Οι τέσσερις αξόνες των συντελούμενων αλλαγών στις εργασιακές σχέσεις: α) επέκταση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, β) αποδιάρθρωση του συστήματος των συλλογικών συμβάσεων, γ) προσαρμογή του χρόνου εργασίας στις επιλογές της επιχείρησης, και δ) άμβλυση της προστασίας στις απολύσεις.
- Οι δαπάνες υγείας μειώνονται και αυξάνεται η επιβάρυνση των ασφαλισμένων την ίδια στιγμή που αυξάνεται και ο αριθμός των ανασφάλιστων.
- Το ασφαλιστικό σύστημα μετατοπίζεται από το διανεμητικό σύστημα στο κεφαλαιοποιητικό (εξατομικευμένο) σύστημα, με προοπτική τη βασική σύνταξη και τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά σχήματα.
- Αυτές οι αλλαγές εντάσσονται στις δύο κατευθύνσεις των πολιτικών λιτότητας: τη μείωση των δημοσίων δαπανών και την εσωτερική υποτίμηση, δηλαδή τη δραστική μείωση των αμοιβών της εργασίας.
- Οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις και η ύφεση της οικονομίας έχουν οδηγήσει στην εκτίναξη της αδήλωτης εργασίας και στη συνεχή αύξηση των αριθμού των μισθωτών που δεν αμοιβονται.

2. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Η οικονομία δεν ανακάμπτει και η ύφεση δεν τελειώνει. Η πραγματική επιλογή είναι να συνεχίσει η εξυπηρέτηση του χρέους, όσο το αντέχει η ελληνική οικονομία από κοινωνική και πολιτική άποψη. Κανείς δεν πιστεύει και δεν πιστεύει στη επιστροφή στις αγορές.
- Το κράτος γίνεται λιγότερο αποτελεσματικό, οι πελατειακές σχέσεις ενισχύονται και επεκτείνονται οι διαφθορά και η ανομία.
- Πολυεθνικές φεύγουν από την Ελλάδα όχι λόγω κόστους εργασίας, αλλά λόγω παρακμής του συστήματος της κεφαλαιαγοράς και των τραπεζών.
- Οι επενδύσεις μειώνονται ενώ οδηγούμαστε σε μια λογική επενδυτών που εξασφαλίζουν φέουδα, μέσω προνομιακών σχέσεων με το κράτος και ειδικών πολιτικών αποφάσεων ή ρυθμίσεων που αφορούν την εργασία.
- Το περιβάλλον θυσιάζεται στο όνομα της υποστήριξης των επενδυτών και της ταχείας πραγματοποίησης επενδύσεων.
- Η δημοκρατία υποβαθμίζεται για να υλοποιηθούν οι απαιτήσεις των δανειστών και να ικανοποιηθούν οι επενδυτές.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

- Χρειάζεται να επιλεγούν στην Ελλάδα, με τη στήριξη των ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών οργανώσεων και των κοινωνικών κινήματων, οι εξής στρατηγικές: η παραγωγική ανασυγκρότηση για την εξισορρόπηση των εξωτερικών οικονομικών σχέσεων της χώρας, η αναπόκριση στη άμβλυνση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, και η κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Χρειάζεται επίσης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην Ευρώπη να γίνει κατανοητή η ανάγκη μιας ευρείας αναδιανομής του εισοδήματος και του πλούτου, στην οποία πρέπει να περιληφθεί και η διαγραφή χρεών δημοσίων και ιδιωτικών.
- Η αναξωγόνηση της δημοκρατίας και η αντιμετώπιση της φασιστικής βίας είναι επίσης απαραίτητη, με την ενεργοποίηση της βάσης της κοινωνίας στα συνδικάτα, την τοπική αυτοδιοίκηση και τα κοινωνικά κινήματα, όπως και στο σύνολο των θεσμών εκπροσώπησης.

4. Συμπεράσματα

- Η ελληνική περίπτωση δεν αφορά μια χώρα που έμεινε πίσω ενώ οι υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης προχωρούν προς κάποιου είδους ανάπτυξη. Είναι το παράδειγμα του τι θα ακολουθήσει στη Νότια Ευρώπη, αλλά και της προοπτικής που χαράσσουν για το σύνολο της Ευρώπης οι πολιτικές λιτότητας που υπαγορεύονται από το χρηματοπιστωτικό σύστημα.
- Η προοπτική της παραγωγικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανασυγκρότησης αφορά το σύνολο της Ευρώπης, και είναι το πεδίο στο οποίο χρειάζεται να επεκταθεί η αλληλεγγύη προς την Ελλάδα που αφορά τις εργασιακές σχέσεις και το Κοινωνικό Κράτος
- Η νεοφιλελεύθερη διαχείριση της κρίσης έχει κόψει τις γέφυρες με το Κοινωνικό Κράτος, με την έννοια των κοινωνικών συμβολαίων, αλλά φαίνεται να μην μπορεί να σεβαστεί και το Κράτος Δικαίου. Η αλλαγή αυτού του προσανατολισμού είναι αναμφισβήτητα μια ευρωπαϊκή υπόθεση.